

Vilket ansvar tar våra myndigheter?

Börje Wigström
Helsingborg

Journalisten och samhällsdebattören på TV 4 Göran Rosenberg: en miljon människor i Sverige, var femte arbetsför invånare, är antingen arbetslös, sjukskriven eller förtidspensionerad. Vi har världens högsta skatter, ändå räcker inte pengarna till vården, skolan och omsorgen i samhället. Vi är bra på att prata om jämlikhet, men våra samhällen blir allt ojämlikare. Är det människorna eller systemet det är fel på? Vad är det för fel på Sverige när det tycks vara så mycket fel på människorna som bor här. Utbrända och sömnlösa. Vi är faktiskt sämst i Europa. Sjukskrivna, förtidspensionerade, otrygga och oroade. Kanske i en utsträckning som förvånar och förskräcker oss själva.

Gunnar Wetterberg, samhällspolitisk chef på Saco: Jag tror att vi är friskare än vi har varit tidigare, för vi lever längre. Enligt Wetterberg är den längre medellivslängden det bästa måttet på att vi är friskare.

Tyvärr, Gunnar Wetterberg, ser inte verkligheten ut som du tror att den är när vi istället har ett mycket sjukt samhälle som återspeglas i det faktum att vi i dag har en halv miljon förtidspensionärer som motsvarar ungefär 12 procent av den samlade

svenska arbetskraften i åldern 20 – 64 år. Dessutom är 300 000 sjukskrivna varav 44 procent i över ett år. Med andra ord – allt färre försörjer allt fler.

När det gäller arbetsmiljön skryter vi med att vi har världens bästa arbetsskyddslag. När det gäller bostadsmiljön sägs den också ha ett starkt skydd för den enskilde hyresgästen. Tyvärr kan inte miljöskyddet verka fullt ut eftersom miljöbalkens skyddslag likt ofta värderas efter ett personligt perspektiv beroende på vem som hanterar just det ärendet i kommunen.

Politikers ryggdunkningar och solidariska inställning till varandra ger ett mycket ojämnt samhälle där många lagar tolkas på ett regelvidrigt sätt och där myndighetsmissbruk är vanligt förekommande.

Kan det vara så att en tjänsteman i den kommunala förvaltningen kan missbruka sin ställning hur grovt som helst utan att riskera påföljd enligt brottsbalken? Eller ingår inte makthavare i stat och kommun i den kategori som kan straffas för sina handlingar även om uppsåtet är medvetet och att den enskilde medborgaren har lidit allvarlig skada av det inträffade.

Gunnar Wetterberg: Vi lever mycket bättre i Sverige än i något annat land och att det som är dåligt förknippas med missbruksproblemen.

Det är i sanning mycket märkliga uttalanden. Wetterbergs uttalanden om att vi lever bättre i Sverige än i något annat land stämmer inte eftersom vi är den sjukaste nationen i hela Europa. Dessutom skulle det som är dåligt i Sverige förknippas med missbruksproblemen, som är en dålig ursäkt för hur sjukt Sverige är. Industrier, skolor, daghem, polishus, sjukhus och bostäder inrymmer många personliga tragedier när det gäller människor som har blivit sjuka av sin inomhusmiljö. Detta är samhällsbelastningar som i hög grad bidrar till de stora sjuktal som drabbar våra samhällen. Astma och allergi har också fått en explosionsartad ökning (3 – 400 procent sen 60-talet) som främst drabbat våra barn.

Dessutom har byggssektorn miljöprogram sagt så här: Ingen ska bli sjuk av sitt boende år 2010. Då ska samtliga sjuka hus i landet ha identifierats och åtgärdats. Detta är en god tanke. Kanske det är och förblir en tanke eftersom det bara är fem år tills det magiska årtalet infinner sig.

Gunnar Wetterbergs varningsklocka borde ha ringt för länge sedan om han förstått det här. Han borde också lägga sin energi på det som samhället har störst nytta av, nämligen att rikta sin uppmärksamhet på huvudproblemet som är miljön och inte fokusera allt för mycket på missbruksproblemen.

Sverige är inte längre den välfärdsstat som vi en gång förknippade med ett land som tar hand om sina medborgare och som borgar för att det inte skall ske några sociala orättvisor. Eftersom de ekonomiska resurserna i välfärdssystemet inte fördelas på ett rättvist sätt uppstår det ofta orättvisor som inte kan anses vara en välfärd på lika villkor. Dessutom blir avståndet makt-havare-medborgare allt större.

Det har också satsats 75 miljoner av löntagarfondspengar på forskning kring astma och allergi. Dessa pengar är förbrukade, men tyvärr har inte astma och allergigåtan kommit närmare sin lösning.

Vem tar det nationella ansvaret för miljöproblem i inomhusmiljön? Staten har också tagit sitt ansvar från allergifrågorna och vältrat över ansvaret på Astma och Allergiförbundet.

Ineffektivitet, dålig samordning och dålig samverkan mellan olika instanser ger ett samhälle i djup kris. Våra länsstyrelser går dessutom på knäna på grund av en stor arbetsbelastning och där de ekonomiska förutsättningarna urholkas allt mer.

Många mål som hanteras i högre instanser kunde hanteras tidigare och i lägre instanser och där de ekonomiska vinsterna på så vis också kunde bli betydande. Till exempel kunde många ärenden hanteras på miljöförvaltnings- och

försäkringskassenivå. Med de kortare hanteringstiderna skulle det dessutom förkorta det lidande som många människor får stå ut med.

Som det är nu går många ärenden den långa vägen som kan omfattas av instanser som Tony Kronevi har varit högst delaktig i såsom: Länsstyrelser, Länsrätt, Regeringsrätt, Svea Hovrätt, Kammarrätt, Högsta domstolen, Justitieombudsmannen, justiekanslern, Miljödomstolar och AFA.

Tony Kronevi, forskare, toxicolog och patolog som även har juridiska kunskaper har använt denna kompetens i många uppmärksammade miljömål och där Hans framgångar har rönt stor uppmärksamhet. Detta är en man som gärna delar med sig av sina kunskaper om det kan gagna samhället och de människor han företräder.

Det talas också om komplicerade miljömål när myndigheterna hanterar det. Men enligt Tony Kronevi är det inte alltid komplicerat utan kan många gånger bero på brist på kunskap men också på att de ekonomiska resurserna inte räcker till.

Man skall också vara lyhörd för människors problem, men tyvärr kan man i många fall säga att så inte är fallet för många som söker hjälp. Är man inte en del av lösningen ser vissa i samhället det som att man är en del av problemet.